

Родители и учители разговарят за „Интернет поколението“

Защо срещи с родители?

Срещите с родителите и цялостното им включване в училищния живот на децата имат пряко отражение върху разбирането за *училището като общност* със свой живот, чиито членове си помагат в нужда. Разглеждайки човешките отношения в цялост, няма как да пренебрегнем виртуалните връзки между хората – децата, родителите и учителите.

Идеята да създадем материал за учители, които да поканят майките и татковците в училище, за да разговарят открито и практично за Интернет живота на децата, дойде, защото вярваме във важността на комуникацията между училището и семейството като основополагащ процес за изграждането на училищна общност.

Тук Ви предлагаме, в допълнение към презентацията за родители, полезна обща информация за онлайн живота на децата и младежите, за да се чувствате уверени в разговора с родителите на децата, на които преподавате.

Онлайн живота на децата и младежите

Представата на възрастните относно сърфирането на децата в Интернет често може да варира между три едностранчиви вярвания:

Вариант 1: Интернет е незнана гора, обитавана от зла вещица, която иска да изяде беззащитните деца, подобно на Хензел и Гретел.

Въпреки че Интернет крие определени рискове и може да навреди на децата, то със сигурност в повечето случаи онлайн пространството предоставя огромно разнообразие от полезна, интересна и безвредна информация, както и множество възможности за учене, забавление и обогатяване.

1. Вариант 2: Детето си е вкъщи, на сигурно, следователно нищо не може да му се случи дори пред монитора.

От друга страна, не бива да подминаваме с лека ръка рисковете на Интернет употребата особено от по-малките деца. Те са свързани както с недобронамерени хора, така и със сайтове с вредно и незаконно съдържание.

2. Вариант 3: Децата са на „ти“ с новите технологии и нямат нужда да бъдат напътствани от възрастните.

Асоциация Родители

Вярно е, че децата в днешния свят се адаптират бързо към технологичните „джаджи“, но това не означава, че изобщо нямат нужда да се съветват с родителите и учителите си. Тъкмо напротив, що се отнася до общуване с приятели, запознанства с други потребители, търсене на информация и филтрирането ѝ, децата имат същата нужда да споделят както и в реалния живот.

Затова подкрепата на семейството и училището е изключително важна за децата.

Разбира се, както в реалния живот, то някои правила са валидни и във виртуалния – колкото са по-малки децата, толкова повече се нуждаят от нашата подкрепа. С порастването е важно само от време да време да се уверяваме, че всичко е наред.

Онлайн живота в училище и у дома

С напредването на технологиите децата използват Интернет не само у дома пред компютъра или в компютърната зала в училище, а навсякъде чрез своите „смарт“ устройства. Това от своя страна прави взаимоотношенията между връстници изключително интензивни. В тази ситуация децата, колкото и на „ти“ да са с технологиите, това съвсем не означава, че имат социален опит и умение за общуване. Ето защо ролята на възрастните е от изключително значение. От нас, възрастните, зависи да поставим рамки, в които детето ще се чувства сигурно, да разговаряме за виртуалния живот, както и да съгласуваме правилата с останалите възрастни, за да може децата да чувстват, че принадлежат към определена група, каквато е класа например. Настоящите по-долу важни аспекти реферират именно към координацията между значимите възрастни от живота на децата – родителите и учителите.

Важните въпроси

- Един от важните въпроси, пред които са изправени родителите още от най-ранна детска възраст е **„Колко време е добре децата да прекарват в Интернет?“**.

Този въпрос е важен по отношение на съвременето на децата, както и последиците от избора, който родителите правят. От една страна, не можем да забраним на децата да използват устройства, позволяващи им сърфиране в Глобалната мрежа, тъй като това би ги лишило от ценни опит и умения, необходими в нашето съвремие. От друга страна, съществува притеснението от неизвестните ефекти, които новите технологии оказват върху живота на децата и младежите. Това поставя въпроса за ценностите вътре в семейството и възпитанието на децата, както и съгласуването им с тези на останалите семейства, част от общността. Например някои родители смятат, че колкото по-късно детето седне пред компютър/таблет/ телефон, толкова по-добре. Други родители вярват в обратното и предоставят още от ранна детска възраст такива устройства на децата си. Разбиранията и вярванията, които родителите имат по отношение дигитализирането на средата оказват пряко влияние върху децата, особено когато са по-малки, което повлиява пряко живота им в и извън училище. Това е голяма отговорност, с която съвременните

Асоциация Родители

родители трябва да се справят, което от своя страна е затруднено поради липсата на пространство, което да позволи тези различия в отношението към технологиите да бъдат изговорени и съгласувани на ниво класна и училищна общност. Ето защо ви предлагаме да отделите около 15-20 минути от срещата, в които родителите да дискутират този въпрос, да изложат своите възгледи и да ги съгласуват с останалите.

**Допълнителна информация: Допитване на ООН до родители от цял свят, включително от страните в Африка, показва че преобладаващо родителите смятат, че детето трябва да седне пред компютър на 5-годишна възраст. Дигиталните умения са вече абсолютна необходимост за почти всяко работно място, а ранният опит е в основата на изграждането на дигитална компетентност и на умения детето да се грижи само за своята безопасност, задължително в началото водено от възрастни!*

Допълнителни препоръки може да видите тук: <http://www.edna.bg/za-roditeli/teen/igrata-realna-i-virtualna-4634692>

- Друг важен въпрос, свързан с Интернет употребата от деца, е **„Какви игри е добре да играят?“**

Идеята, че Интернет игрите водят до пристрастяване, агресивно поведение, или нисък успех в училище все още „върлува“ сред възрастните, макар и да не е съвсем вярна. Да, игрите с насилие биха могли да се окажат вредни за децата, но съвсем не за всички, а само за онези, които вече имат съществуващи лични, емоционални или социални трудности. За децата извън тази рискова група игрите задоволяват широка гама от потребности: спомагат за регулирането на емоциите, развиват реакции, създават среда за възникване и утвърждаване на приятелства, развиват лидерски умения, способности за работа в екип, аналитично, стратегическо и творческо мислене, любознателност. Насилието в игрите привлича децата, но нека не забравяме, че то е част от нормалното развитие. Чрез експериментиране в безопасна среда децата се учат на управляват негативния спектър от емоции, които тези игри предизвикват като страх, загуба, гняв, тъга, вина. Договарянето на време за игра и правила за използване на компютъра обаче са нещо, което е добре родителите да направят заедно с децата. Разнообразието и балансът в ежедневните занимания спомага за доброто здраве и настроение на детето.

**За да се справим със собствените страхове, че децата си губят времето пред компютрите, че не усвояват умения за общуване с другите, или че „висенето в Интернет“ им пречи на ученето, е добре да прекарваме време в Интернет заедно с децата си и да се интересуваме от онлайн живота, който водят. Така можем, от една страна, да се наслаждаваме на времето прекарано заедно, а от друга, да видим дали детето ни се нуждае от съвет или насока в дадена област.*

- **Онлайн общуването и социалните мрежи:**
 - **Кога да разреши на детето си да има профил в социална мрежа?** Това е въпрос, който вълнува родителите, особено когато децата им са под 13-

Асоциация Родители

годишна възраст - минималната позволена за създаване на профил в социална мрежа. Това, което всъщност поставя въпроса на дневен ред, е дилемата, пред която са поставени родителите. От една страна, забраната изглежда лесен избор, но всъщност би могла да изолира детето от връстниците му, които вече имат профили. От друга страна, разрешението детето да има профил му показва, че е съвсем в реда на нещата нормите да се нарушават, както и че няма последици от това. Тъй като въпросът отново е морален и засяга ценностите на отделните семейства, ще бъде добре, ако се отдели време, в което родителите да могат да дискутират „за“ и „против“, така че да се постигне съгласие между тях. Това би улеснило взимането на решение, както и поставянето на общи граници за класната общност.

**Повече за този въпрос може да прочетете тук: <http://www.edna.bg/za-roditeli/syveti/koga-da-pusnem-decata-ni-vyv-fejsbuk-4636370>*

- **Безопасността на личните данни:** Не само в социалните мрежи, а и в други сайтове, в които се изисква създаване на профил е необходимо да се попълват лични данни. Въпросът е от изключителна важност, защото рискът от злоупотреби е голям. Ето защо е много важно ние, като възрастни, да разговаряме с децата какво са личните данни, кои от тях да споделяме в профила си и кои запазваме за себе си. Много е важно да научим децата си да поставят граници, когато споделят, както и да ги отстояват, независимо от натиска на средата. Тук е важно да обърнем внимание на снимките, паролите, настройките на профилите. Важно е децата да качват колкото се може по-малко свои снимки в Интернет, както и да внимават за нещата, които се виждат като фон на снимката. Добре е да им обърнем внимание на кого споделят паролите си и как да си направят защитена парола (<http://www.edna.bg/za-roditeli/syveti/parolite-sa-katobelioti...-te-sa-lichni-4630388>).
- **Онлайн тормозът:** Тормозът в Интернет е неприемлив, точно както и тормозът в училище или на детската площадка. Най-общо това е поведение, което използва технологиите като нанася психическа и емоционална вреда на потърпевшия. Често се случва, когато децата общуват в Мрежата да експериментират по-свободно със своята идентичност или със социалните норми. Повечето деца с такова поведение в Интернет нямат преднамерено желание да нараняват другия и по-скоро възприемат действията си като безобидни шеги. Като цяло този тип експерименти са нормален етап в порастването, но това съвсем не означава, че трябва да ги подминаваме или омаловажаваме. Напротив, опасността идва тогава, когато възрастните приемаме тази култура (т.нар. „Омраза за забавление“) за нещо нормално. Такова възприятие от страна на възрастните води до изкривяване на социалните норми, до по-широка агресия и по-изразено агресивно поведение. Ето защо родителите и

Асоциация Родители

учителите имат решаваща роля в създаването на условия, които правят тормоза неприемлив. Важно е да научим децата, че онлайн анонимността не означава липса на отговорност! Напротив, те трябва да са наясно със своите права, но и да уважават тези на останалите.

**Научете повече за онлайн тормоза тук: <http://www.edna.bg/za-roditeli/syveti/kakvo-e-onlajn-tormoz-4628612> Повече информация за това как да предпазим децата си от виртуалния тормоз тук: <http://www.edna.bg/za-roditeli/syveti/onlajn-tormozyt-4628912>*

Благодарности!

Благодарим за вдъхновението и посветеното време за образование на младите хора на България! Разбираме, че вашата мисия е важна и отговорна. Благодарим за това, че поставяте важни теми пред училищната общност, че предоставяте време и пространство, в което те да бъдат дискутирани. Пожелаваме Ви интересни, ползотворни и приятни дискусии с Вашите съмишленици в не винаги лекия път към възпитаване в ценности. !

**Българската линия за онлайн безопасност, част от Националния център за безопасен интернет, остава на линия всеки работен ден от 10 до 16ч. на телефон 124 123, в Скайп: [blobbg](https://www.skype.com/name/lobbybg) или имейл: helpline@online.bg за въпроси, свързани с онлайн безопасността на децата.*